

SÆDDEN KIRKE -

Sædden sogn er 1978 skilt ud fra Guldager, der som de øvrige landsogne uden for Esbjerg er i stærk befolkningsmæssig vækst. Allerede 1951 skænkedes en byggegrund, som siden blev mageskiftet med en grund i det centrale Sædding, hvor der fra 1966 afholdtes gudstjenester i et menighedshus.¹ Kirken, som er placeret i forbindelse med et bycenter,² er tegnet af arkitektparret Inger og Johannes Exner og indviet 6. august 1978.

Kirkesalen er med de tilhørende menighedslokaler samlet i en blok med L-formet grundplan og bygget ind i centrets vestlige del, så den lange side af L'et danner en fløj i centret, mens den korte mod nordvest, der yderst rummer den kvadratiske kirkesal, inderst en mødesal, springer frem i forhold til dette. I umiddelbar

tilknytning til kirke- og mødesalen ligger en tværgående forhal med adgang såvel fra centret som fra det fri. Et cylindrisk aflukke med gennembrudte mure i forhallens midte fungerer som venterum, mens de øvrige kontorer, konfirmandrum og menighedsrådslokaler er fordelt til siderne for en gang, der løber op midt i L'ets ben og ender i en lukket kapelgård i vest.

Ligesom centrets øvrige enheder er kirkekomplekset udadtil begrænset af en fælles mur i røde teglsten. Muren omkring kirkens lokaler adskiller sig dog ved at variere i form og højde. Kapelgårdens mur holder centrets 4 meters højde, men er forsynet med vindhuller og retvinklede knæk. Administrationslokalerne er markeret ved en lidt større højde og en række flade buer foroven, mens kirkesalen, der hæver

Fig. 1. Kirken set fra vest. Kirkesalen er til venstre, menighedslokalerne til højre. I forgrunden klokketårnet. UK fot. 1990. – *Westansicht der Kirche. Links der Kirchenraum, rechts das Gemeindehaus. Im Vordergrund der Glockenturm.*

sig over resten af komplekset, har tre blødt rundede, absidiale fremspring i de to facader mod henholdsvis øst og nord. Fremspringene har glastag og indlader et dæmpet dagslys, et supplement til ovenlysskakte indbygget i tagkonstruktionen. De rundede former understreger desuden stofligheden i de store, ubrudte flader, muret af teglsten med lyse, let slørede, uafsyrede fuger. Det fritstående *klokketårn* nordvest for kapelgården er formet som en keglestub, hvorfra der hæver sig en blok med kvadratisk grundflade. Øverst på hver af dennes sider er seks rektangulære åbninger. Tårnet er opført af murværk svarende til det øvrige kirkekompleks og er tyngdemæssigt en modpol til bygningsblokken med kirkesalen.

Indvendig står det rolige rum med loft båret af kraftige, laminerede bjælker, samt vægge af samme materiale og udførelse som facaderne. Nord- og østmuren præges af de absidiale frem-

spring, mens der foran de syd- og vestvendte vægge er høje, fladbuede arkader. Fire munkesten, indmuret i væggen til venstre for indgangen, stammer fra moderkirken i Guldager.³ Gulvet er lagt med røde teglsten på fladen i en slags flettemønster, omkring alterbordet dog i koncentriske cirkler. Byggeriet er 1978 præmieret af Esbjerg byfond for smuk og funktionel arkitektur samt gennemført håndværk.

Inventaret er i det væsentlige fra opførelsen. Det fritstående *alterbord*, som er placeret i diagonalen knap en trediedel inde i rummet, er en 28 cm tyk, gråflammet marmorplade formet som en kantet ellipse og båret af to kraftige marmorbænke. Som alterprydelse tjener et *kors* af messing; det flankeres af to *alterstager*, udformet så de også kan bruges som blomstervaser. *Alter- og dåbsølv*et er udført af Helga og Bent Exner. Bag altret står flere rækker *knæleskamler*, mens *døbefonten*, en kvadratisk marmorblok, er placeret

Fig. 2. Snit 1:600, tegnet af Marianne Nielsen 1990 efter Inger og Johannes Exner. – *Schnitt*.

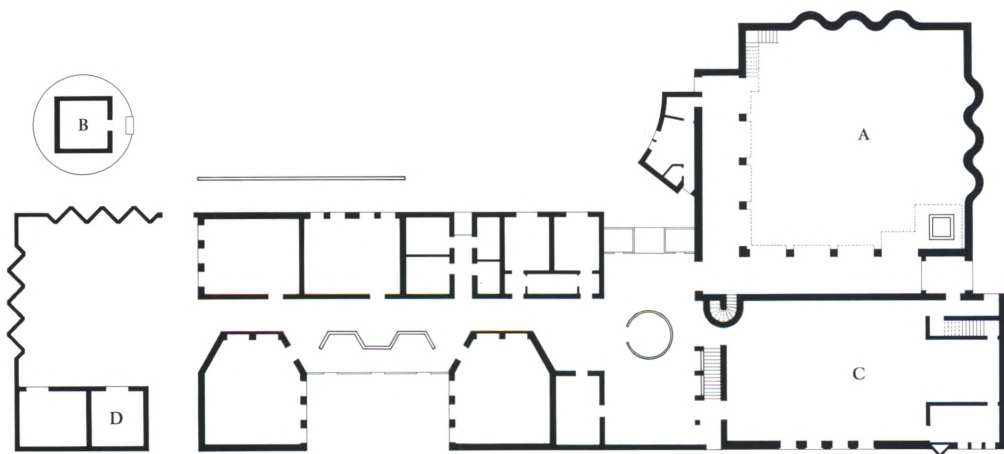

Fig. 3. Grundplan 1:600, tegnet af Marianne Nielsen 1990 efter Inger og Johannes Exner. Nord skråt øverst til højre. A. Kirkesal. B. Klokketårn. C. Mødesal. D. Kapel. – *Grundriss. Norden schräg aufwärts nach rechts. A. Kirchenraum. B. Glockenturm. C. Gemeindesaal. D. Leichenhalle.*

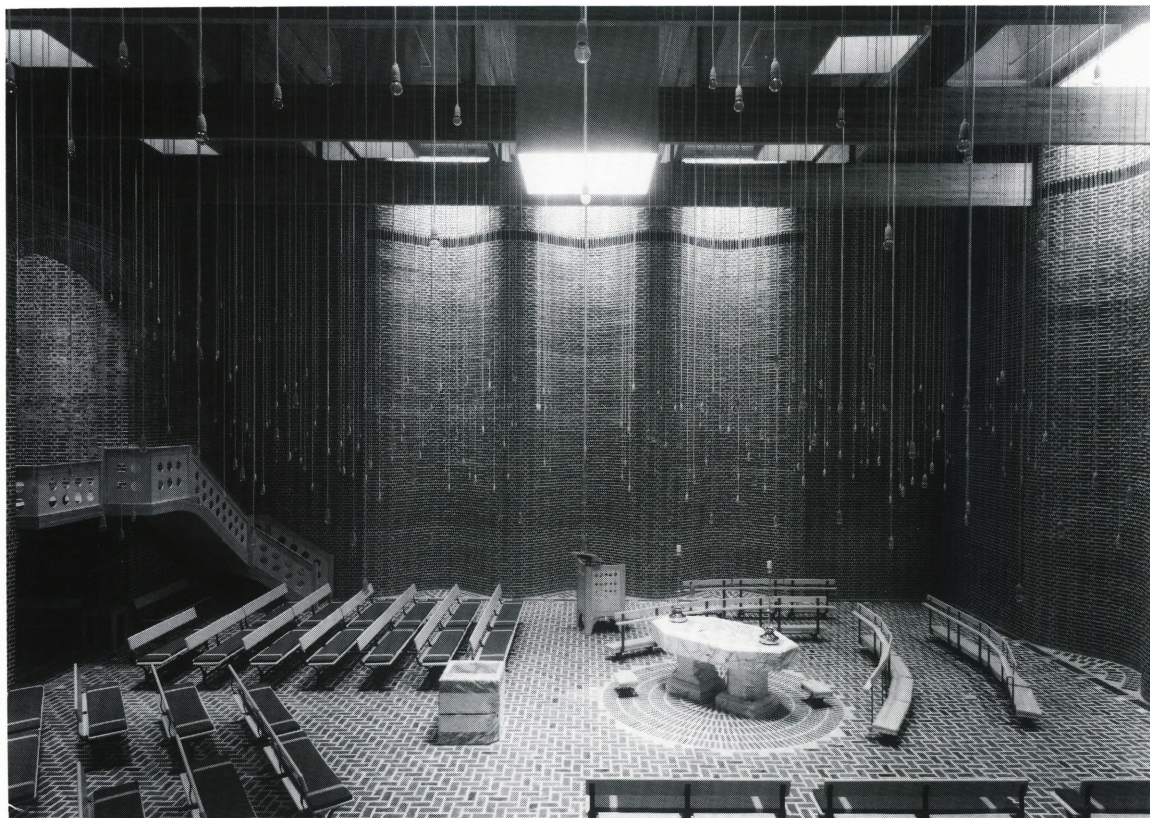

Fig. 4. Indre set fra orgelpulpituret, mod nordvest. Keld Helmer-Petersen fot. 1978. – *Blick von der Orgelepore gegen Nordwesten.*

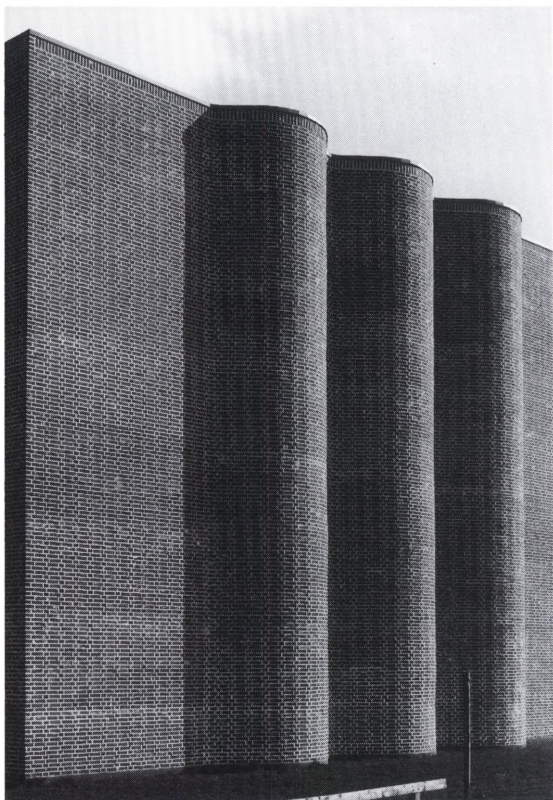
foran alterbordet. *Prædikestolen* er efter nogle forsøg med opstillingen anbragt ved nordvæggen; den er af gennembrudt murværk med en vifteformet himmel udført af henholdsvis lakeret og gråmalet træ. *Stolestaderne*, gråmalede med sorte jernben, står i to grupper dannende en ret vinkel om alterbordet. Mellem arkaderne foran de to syd- og vestvendte bagvægge er udsændt amfiteatraliske *pulpiturer* med balustrader bestående af rammeværk i lakeret træ med felter hvorpå mønster af cirkulære huller i gråmalet træ; de forbindes med kirkerummets gulv af en trappe i vesthjørnet.

Kirkens *orgel*, 1982, med 33 stemmer, 3 manualer og pedal, er bygget af P. Bruhn & Søn, Årslev. Disposition: Hovedværk: Bordun 16', Præstant 8', Principal 8', Bordun 8', Oktav 4', Coppula 4', Terz $3 \frac{1}{2}'$, Superoktav 2', Quint $1 \frac{1}{2}'$, Sesquialtera II, Mixtur V, Trompet 8'; tremu-

lant. Récit: Tværføjte 8', Rørfløjte 8', Fløjte 4', Cornet III, Trompet 8', Vox humana 8', Clairon 4'; tremulant, nattergal. Positiv: Trægedakt 8', Præstant 4', Rørfløjte 4', Nasat $2 \frac{2}{3}'$, Fløjte 2', Sedecima 1', Mixtur III, Cromhorne 8'; tremulant. Pedal: Præstant 16', Subbas 16', Oktav 8', Superoktav 4', Rauschquint III, Basun 16'. Kople: Rec-HV, Pos-HV, HV-P, Rec-P, Rec 4'-P, Pos-P. To kilebælge. Temperering: Kirnberger III. Tegnet af Inger og Johannes Exner. På pulpituret i kirkens nordøsthjørne.

Til *belysning* tjener flere hundrede uafskærmede pærer, ophængt over hele rummet.

Klokkerne, leveret af Thubalka i Vejle 1978, bærer inskriptionerne: »Klokken slår, tiden går, troen på ordet sin prøve står«, »Klokken slår, tiden går, håbet Guds børn dog fejl ej slår« og »Klokken slår, tiden går, kærligheden ej tæller år«. ⁴

¹ B. Østergaard Petersen: Et sogn bliver til, i RStbog 1972, 58-63. Om områdets kirkebyggeri i almindelighed, se Jacob Holdt: Nye kirker i Esbjerg, i RStbog 1975, s. 78-84, og Verner Bruhn: Kirkeliv i Esbjerg, 1987, s. 174-76. -

² Jfr. offentlig idé-konkurrence om et by-center mm. i Sædding, i Arkitekten 1964, 19/389, samt B. Østergaard Petersen: Sædden kirke, i RStbog 1979, s. 72-77. -

³ Jfr. B. Østergaard Petersen (Stiftsbog 1979, note 2), s. 75. De fire sten dækker over et blyrør, som rummer Sædden kirkes grundstensdokumenter. -

⁴ Indskrifterne er fra Hans Agerbeks salme: »Klokken slår, tiden går«. -

Redaktion ved Ulla Kjær og Ole Olesen (orgel) 1990.

Fig. 5. Absidiale folder på kirkesalens ydermur. Keld Helmer-Petersen fot. 1978. - *Apsiden*.